

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 13
van **LUDWIG VANDENHOVE**
datum: 8 oktober 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR,
ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Vlaams-Nederlands overleg - Stand van zaken

Vlaanderen en Nederland koesteren de onderlinge banden. Niet alleen omwille van een gedeeld verleden, maar ook omwille van de vele overlappende dossiers. Om die reden vindt er om het half jaar een overleg plaats tussen de minister-presidenten van Nederland en Vlaanderen. Om de twee jaar is er bovendien ook een samenkomst met de voltallige regeringen. Dit overleg zou nu doorgaan op woensdag 4 november 2020 in Brasschaat. Het valt wel op dat er tijdens deze bijeenkomsten heel weinig aandacht is voor Limburgse dossiers. Nochtans grenzen Nederland en Vlaanderen over een hele afstand aan elkaar met de provincies Limburg en Noord-Brabant en zijn er dus heel wat grensgemeenten en grensdossiers.

1. Kan de minister een overzicht bezorgen van de Limburgse dossiers die tijdens deze legislatuur al besproken zijn met Nederland?
2. Hoe worden deze dossiers voorbereid?
3. Is er overleg met de provincie Limburg en/of de betrokken Limburgse grensgemeenten?
4. Hoe worden andere Vlaamse dossiers voorbereid?
5. Is daarover overleg met de betrokken provincies en/of gemeenten?
6. Welke punten zullen op woensdag 4 november 2020 besproken worden?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 13 van 8 oktober 2020

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. In de betrekkingen met Nederland behandelen mijn diensten vele dossiers die zowel direct als indirect verbonden zijn met de provincie Limburg. Deze dossiers beslaan het brede spectrum van de Vlaamse bevoegdheden.

Vooreerst is er een rijke oogst aan samenwerkingsprojecten in het kader van de Interregprogramma's.

In de bijlage bij dit antwoord, ga ik in op een 4-tal voorbeelden van Interreg-projecten op uiteenlopende vlakken (milieu, R&D, studenten, mobiliteit).

Het zou ons in dit bestek te ver leiden om een exhaustieve opsomming te geven. Ik verwijs hiervoor graag naar de respectieve sites van de Interreg-programma's:

- Interreg Gensregio Vlaanderen-Nederland: <https://www.grensregio.eu/projecten>
- Interreg Euregio Maas-Rijn: <https://www.interregemr.eu/projecten#offset=0&limit=9&sort%5B592893%5D=asc&658343%5B%5D=QkU>

Ook verwijs ik naar de database van het Vlaams Agentschap voor Innovatie en Ondernemen (VLAIO), waar zowel EFRO- als Interregprojecten vermeld worden (deels nog in ontwikkeling voor Interreg): <https://www.efro-projecten.be/>

Verder worden Maasgerelateerde kwesties op het vlak van beleid en beheer van de grensstroom ambtelijk besproken in de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie (cf. infra).

Op politiek niveau stonden en staan tijdens deze legislatuur, als (quasi-) specifieke Limburgse grensoverschrijdende dossiers, de Spartacus-tramlijn, de 3RX-goederenspoorlijn en de Einsteintelecoop prominent op de agenda. Deze dossiers kwamen ook aan bod in het kader van de Vlaams-Nederlandse Top. Vanzelfsprekend zijn ook de uitrol van de Vlaams-Nederlandse samenwerking op hightech-gebied en waterstof; het gemeenschappelijk onderzoek naar transportnetwerken voor waterstof, CO2 en restgassen; de trilaterale chemiestrategie (samen met NRW), enz. niet zonder belang voor de toekomst van de Limburgse regio. Bij uitbreiding heeft ook het stikstofbeleid in Nederland en Vlaanderen een grensoverschrijdende component die van belang is voor alle grensprovincies, ook uit oogpunt van economische activiteiten.

Als minister van Cultuur verwijs ik verder graag naar mijn antwoord op de vraag van de heer J. Brouns in het kader van het debat over de grensoverschrijdende culturele samenwerking tussen Belgisch en Nederlands Limburg, op 22 oktober jl. www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1433399/verslag/1436950 Daarin had ik het o.m. over het Kunstenproject Maasland.

De Maas is als grens tussen Vlaanderen en Nederland, tegelijk een vallei en een gebied waarin talrijke overeenkomsten te vinden zijn aan beide zijden van de rivier. Het project 'Rivierpark Maasvallei' is een ambitieus grensoverschrijdend

kunstenproject, op het snijvlak van kunst, architectuur, natuur en landschap, dat een nieuwe dimensie toevoegt aan de talrijke immateriële en culturele verbindingen over de rivier en landgrens heen. Sinds 10 jaar wordt in diverse grootschalige kunstprojecten in de open ruimte op locaties in de Vlaamse provincie Limburg geïnvesteerd. Het project Rivierpark Maasvallei kadert hierin. De Vlaamse regering heeft samen met vijf Belgische Maasgemeenten 3 miljoen euro samengebracht om dit grootschalig kunstenproject langs de Grensmaas te realiseren over een periode van meerdere jaren.

De dragende cultuurpartner langs Vlaamse kant is het opkomende kunstencentrum Z33; langs Nederlandse kant zouden partijen Mares en Van Eyck Academie zijn.

Tijdens mijn recent gesprek met de Nederlandse minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Ingrid van Engelshoven, in het kader van de Vlaams-Nederlandse Top, bracht ik bij mijn collega dit ambitieuze beeldende kunstenproject onder de aandacht. Zij toonde haar interesse voor het project en zal het graag voorstellen aan de Gedeputeerde Cultuur van de Provincie Limburg, die ter zake de bevoegdheid draagt. Zoals ook aangegeven in mijn antwoord tijdens het voornoemde debat in het Vlaams Parlement is het Vlaams-Nederlands huis deBuren actief in de hele Lage Landen. Samen met de Nederlandse provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg wordt de lokale culturele uitwisseling inhoudelijk aangejaagd en financieel ondersteund door het matching fund 'Grensverleggers'.

In samenwerking tussen De Brakke Grond en DutchCulture werd bovendien recentelijk het project 'Overbruggen' gecreëerd: een kennisuitwisselingsplatform tussen cultuurpartners uit Nederland en Vlaanderen en tegelijk een interactieve portaalsite waar cultuurmakers informatie vinden over produceren en presenteren in elkaars cultureel gebied. In het kader van de Vlaams-Nederlandse Top werd de lancering voorgesteld van de portaalsite Overbruggen en de campagne.

Het is een duurzame investering in bundeling en uitwisseling van kennis, om cultureel grensoverschrijdende uitwisseling en samenwerking te stimuleren en te faciliteren. De website werd gelanceerd in corona-tijden, niet wereldvreemd maar met juist de aandacht erop dat in deze tijden ook toekomstgericht aandacht blijft voor internationaal samenwerken.

Het project werd door beide overheden ondersteund met elk 50.000 EUR.

2. Vanzelfsprekend kunt u zich voor meer details over de voorgaande projecten en de voorbereiding van deze dossiers wenden tot het VLAIO wat Interreg betreft en de respectieve andere leden van de Vlaamse Regering wat de politieke dossiers betreft. Dat geldt bij uitbreiding ook voor uw volgende vragen, die ik als minister-president en minister van Buitenlandse Zaken beantwoord.
- 3-5. Er vinden geregeld bilaterale contacten plaats tussen de Vlaamse en Nederlandse overheid en Vlaamse en Nederlandse provincies, waarbij de belangen van de Limburgse provincies centraal staan. Ik verwijs in de eerste plaats naar de structurele samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen in de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie, op basis van het verdrag inzake de afvoer van het water van de Maas.

Verder zijn er verschillende grensoverschrijdende gremia waar de provincies (langs beide zijden van de grens) en centrale overheidsdiensten elkaar ontmoeten en spreken over grensoverschrijdende dossiers. Zo bestaat sinds 2018 het Vlaams-Nederlands ambtelijk netwerk waar grensoverschrijdende thema's die meer dan één bevoegdheidsniveau raken, aan bod komen. Dit jaar werd het ambtelijk overleg gewijd aan de inhoudelijke voorbereiding van de Vlaams-Nederlandse Top. Ook

tijdens dit overleg, dat plaatsvond op 29 september 2020, waren de beide Limburgse provincies aanwezig en hebben zij kunnen bijdragen aan de agenda.

Hierbij aansluitend vindt er ook tweemaal per jaar een vast bestuurlijk overleg tussen de Commissarissen van de Koning van alle Nederlandse grensprovincies en enkele Nederlandse grensgemeenten plaats. Langs Vlaamse zijde sluiten de Gouverneur van Oost-Vlaanderen en de Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering in Nederland aan.

Wanneer tussentijds ad hoc bilateraal bestuurlijk overleg vereist is, dan wordt dit gecoördineerd door de Commissaris van de Koning van Zeeland en de Gouverneur van Oost-Vlaanderen, telkens in hun respectieve coördinerende rol voor de grensoverschrijdende samenwerking met Vlaanderen/Nederland.

De grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland wordt bovendien bestuurlijk opgehangen aan de tweejaarlijkse Vlaams-Nederlandse topontmoetingen. Op de Top van Middelburg (november 2018) werd afgesproken om, middels een grondige studie, enerzijds maatwerkoplossingen aan te dragen voor specifieke grensbelemmeringen als gevolg van wetgevende of reglementaire verschillen en anderzijds oplossingsrichtingen aan te reiken voor het faciliteren van de aanleg van grensoverschrijdende infrastructuurwerken. De rapporten werden in het kader van de Vlaams-Nederlandse Top gepresenteerd. Als Vlaams minister van Buitenlandse Zaken zal ik ze binnenkort bespreken met de Nederlandse staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, o.m. bevoegd voor de grensoverschrijdende samenwerking met de buurlanden, Raymond Knops, met het oog op vervolgafspraken.

Tot slot wil ik vermelden dat onze diplomatieke Afvaardiging in Nederland goede en regelmatige contacten onderhoudt met bestuurders van de Nederlandse en Vlaamse grensprovincies en - gemeenten, net om goed op de hoogte te blijven van wat speelt in de grensregio en om aandachtspunten en opportuniteiten snel te detecteren.

6. Omwille van de corona-beperkingen kon de Vlaams-Nederlandse Top niet fysiek plaatsvinden. Minister-president Rutte en ikzelf besloten om de Top in digitale vorm te laten doorgaan, bestaande uit een reeks van bilaterale digitale gesprekken tussen onze collega's van de vakdepartementen vóór, tijdens en na 4 november en een gesprek dat wij als minister-presidente op 4 november zelf voerden.

Naast het eerder vermelde agendapunt in verband met het wegwerken van de grensbelemmeringen kwamen onder meer de volgende dossiers aan bod die (o.m.) de Limburgse regio aanbelangen:

- Mobiliteit: Spartacus, 3RX,...
- Wetenschap: Einsteintelecoop
- Omgeving: stikstof
- Cultuur: Overbruggen, Maasland,...

BIJLAGE : ENKELE LIMBURGSE INTERREG-DOSSIERS

LIVES (Limburgse promotor: Provincie Limburg). Topic: milieu

Het project LIVES richt zich op het terugdringen van plastic afval in de Maas. Het wil ervoor zorgen dat aan het einde van de projectlooptijd de hoeveelheid plastic met 50% is afgenomen. LIVES bevordert milieuvriendelijke, grensoverschrijdende samenwerking door tien projectpartners uit de hele Euregio Maas-Rijn bij elkaar te brengen. Centraal bij het project staan een uitgebreide analyse van de huidige afvalsituatie in de rivier, maatregelen om de hoeveelheid afval terug te dringen, waaronder bewustwordingscampagnes en de installatie van vijf verschillende soorten plasticvangers, en institutionele afspraken om de duurzaamheid van het project te waarborgen. Er bestaan weliswaar al diverse initiatieven op lokaal niveau, maar LIVES wil een meer coherente grensoverschrijdende aanpak stimuleren, waarbij ook gekeken wordt naar de bredere impact die afval heeft op de Maas.

ROLLING SOLAR (Limburgse promotor: UHasselt). Topic: R&D, innovatie

De Euregio Maas-Rijn heeft binnen haar grenzen een aantal internationaal gerenommeerde onderzoeksinstituten die een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van dunne film zonnecellen. Deze kunnen worden geproduceerd op flexibele materialen met een lengte van wel enkele honderden meters. Daarnaast beschikt de regio over eersteklas industrieclusters die gespecialiseerd zijn in (de productie van) R2R-systemen. Dit project beoogt een duurzame grensoverschrijdende samenwerking te bevorderen tussen actoren uit deze bedrijfstak en het onderzoek en overige stakeholders. Het doel is om lokale fabrikanten en bouw- en constructiebedrijven technisch in staat te stellen om op kosteneffectieve wijze op grote schaal zonnecelmateriaal te integreren in openbare lineaire infrastructuur. Hiermee moet het mogelijk worden gemaakt dat duurzame energie grootschalig dicht in de buurt van het verbruik wordt opgewekt zonder dat extra grond hoeft te worden gebruikt. Als er bijvoorbeeld zonnecellen zouden worden geïntegreerd in het totale Nederlandse fietsnetwerk (35.000 km) zou dat in totaal 15TWh/jaar genereren, wat neerkomt op een CO₂-reductie van ongeveer 500 miljoen ton/jaar.

EUR.Friends (Limburgse promotoren: CommArt Int - Hogeschool PXL – UHasselt). Topic: grensoverschrijdende studenten mobiliteit

Het project beoogt de grensoverschrijdende mobiliteit te verbeteren, richten de projectpartners zich op het stimuleren van professionele mobiliteit (door bedrijfsstages voor studenten van beroepsopleidingen te promoten) en het verbeteren van communicatievaardigheden (taal én cultuur).

De partners willen dit bereiken door 720 grensoverschrijdende bedrijfsstages voor studenten van (voornamelijk technische) beroepsopleidingen te organiseren, ondersteund door een open-source-app.

Ook zullen zij negen e-learning-modules op het gebied van taal- en interculturele vaardigheden ontwikkelen, om te voldoen aan de behoeften van het KMO's, HBO-/WO-studenten en werkzoekenden. Ten slotte zullen zij een digitaal platform ontwikkelen voor alle jonge mensen in de EMR. Door middel van grensoverschrijdende samenwerking zullen de bedrijfsstages, het coachen van de leerlingen/studenten en het optimaliseren van de input voor de negen e-modules tot stand komen.

Elke module houdt rekening met het perspectief van bron- én de doelregio om meer te leren over elkaars taal en cultuur. Het consortium verwacht dat het project zal leiden tot een aanzienlijke afname van voortijdige schoolverlaters dankzij het grotere aanbod van grensoverschrijdende bedrijfsstages en de grotere kennis van en belangstelling voor de taal en cultuur van de buurlanden.

Concrete resultaten van het project zullen zijn:

- 720 grensoverschrijdende bedrijfsstages voor beroepsopleidingen; • realisatie van negen (taal-cultuur) e-modules
- een upgrade van de Babelreg-website, zodat ook hier toegang tot de e-modules wordt geboden

- een digitaal communicatieplatform voor jonge EMR-burgers.

R&D Field Lab ETpathfinder (Limburgse promotor: UHasselt). Topic: R&D, innovatie
ETpathfinder gaat om de bouw van een state-of-the-art en flexibele laser interferometrie
R&D faciliteit. Hiermee kan verregaand onderzoek worden gedaan naar
zwaartekrachtgolven.

Om dat onderzoek te kunnen verrichten zijn nieuwe technologieën nodig, zoals het
gebruik van sterk gekoelde silicium spiegels met nieuwe coatings, ter vervanging van het
gebruikelijke kwartsglas. De vereisten op het gebied van luchtledigheid van het systeem
waarin laserlicht zich voortbeweegt en de onderdrukking van trillingen, tasten de grenzen
af van wat momenteel technologisch haalbaar is. Bovendien dient alles te worden
ondergebracht in een uiterst stofvrije omgeving of 'cleanroom'.

Voor deze technologische innovatie zullen de universiteiten van Maastricht, Eindhoven,
Gent, Leuven, Brussel, en Antwerpen gaan samenwerken met bedrijven. Duitse
universiteiten zijn ook bij het onderzoek betrokken. Door haar unieke karakter zal
ETpathfinder ook een aantrekkingspool worden voor internationaal onderzoek omtrent
hoge-precisie meettechnieken, seismische isolatie, meet-en-regel software, cryogene
techniek en (quantum) optica.

In de ETpathfinder faciliteit kunnen noodzakelijke testen worden gedaan die daarna op
grote schaal kunnen worden uitgevoerd in de uiteindelijk geplande Europese Einstein-
telescoop. Die telescoop zal naar verwachting het komende decennium gebouwd worden.
Geologisch gezien en vanwege de aanwezigheid van een aantal top-onderzoeksinstituten
en hightech industrieën is de regio Nederland-Vlaanderen een kansrijke locatie voor de
telescoop.